Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing Original Article

Spring 2023, Volume 9, Issue 3 10.22034/IJRN.9.3.7

The Effectiveness of Gutman's Cognitive-Systemic Couple Therapy in Marital Conflicts of Divorce Applicants

Hassan Naseri[1], Vahideh Babakhani[2*], Mojtaba Amiri Majd[2], Alireza Jafari[2]

1- PhD Student of Counseling, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.
2- Assistant Professor, Department of Counseling, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.

Corresponding Author: Vahideh Babakhani: Assistant Professor, Department of Counseling, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.
Email: vahidehbabakhan@yahoo.com

Received: 2022/11/27 Accepted: 2023/01/29

Abstract

Introduction: Considering the increase of marital conflicts and the statistics of divorce and its negative consequences, the present study was conducted with the aim of determining the effectiveness of Gutman's cognitive-systemic couple therapy in the marital conflicts of divorce applicants.

Methods: The research method was a semi-experimental pre-test-post-test type with a control group with a follow-up period of two months. The statistical population of the research included all the couples applying for divorce in Mashhad who were referred to the Psychodynamic Counseling Center by the family court in the fall of 2020 due to marital disputes. From the target population, 30 eligible people who volunteered to participate in the research were selected by available sampling method and divided into two test groups (15 people) and control (15 people) by simple randomization using a coin toss. The research tool was Sanai Marital Conflicts Questionnaire. The intervention group participated in eight Gutman cognitive-systemic couple therapy sessions, but the control group did not receive any intervention and were placed on the waiting list for treatment. The data were analyzed with the analysis of variance test with repeated measurements and SPSS-16 software.

Results: The results showed that the intervention and control groups had significant differences in the components of marital conflicts. In other words, Gutman's cognitive-systemic couple therapy was effective in reducing the components of marital conflicts ($p<0.001$); and these results continued in the follow-up period.

Conclusions: Based on the results, she used Gutman's cognitive-systemic couple therapy to reduce marital conflicts and improve the relationship of couples seeking divorce.

Keywords: Guttman Cognitive-Systemic Couple therapy, Couple therapy, Marital conflicts.

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری
مقاله پژوهشی

بهار۱۴۰۲، دوره ۹، شماره ۳

10.22034/IJRN.9.3.7

اثربخشی زوج‌درمانی شناختی– سیستمی گاتمن در تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق

حسن ناصری[۱]، وحیده باباخانی*[۲]، مجتبی امیری مجد[۲]، علیرضا جعفری[۲]

۱– دانشجوی دکتری مشاوره، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.
۲– استادیار گروه مشاوره، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

نویسنده مسئول: وحیده باباخانی: استادیار گروه مشاوره، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.
ایمیل: vahidehbabakhan@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۹/۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۹

چکیده

مقدمه: با توجه به افزایش تعارضات زناشویی و آمار طلاق و پیامدهای منفی آن، مطالعه حاضر باهدف تعیین اثربخشی زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق انجام شد.

روش کار: روش پژوهش نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل همراه با دوره پیگیری دو ماه بود. جامعه آماری پژوهش، شامل تمامی زوجین متقاضی طلاق شهر مشهد بودند که به دلیل اختلافات زناشویی در پاییز ۱۴۰۰ توسط دادگاه خانواده به مرکز مشاوره روان پویش ارجاع داده‌شده بودند. از جامعه هدف ۳۰ نفر واجد شرایط که داوطلب مشارکت در پژوهش بودند، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به‌طور تصادفی ساده با استفاده از پرتاب سکه به دو گروه آزمون (۱۵ نفر) و گواه (۱۵ نفر) تقسیم شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه تعارضات زناشویی ثنایی بود. گروه مداخله در هشت جلسه زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن شرکت کردند، اما گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد و در لیست انتظار درمان قرار گرفتند. داده‌ها با آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر و نرم‌افزار SPSS-16 تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که گروه‌های مداخله و کنترل در مؤلفه‌های تعارض‌های زناشویی تفاوت معنی‌داری داشتند؛ به‌عبارت‌دیگر زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در کاهش مؤلفه های تعارض‌های زناشویی مؤثر بود ($p<۰/۰۰۱$)؛ و این نتایج در دوره پیگیری نیز تداوم داشت.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج از زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در جهت کاهش تعارض‌های زناشویی و بهبود روابط زوجین متقاضیان طلاق استفاده نمود.

کلیدواژه ها: زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن، زوج‌درمانی، تعارض‌های زناشویی.

مقدمه

یکی از مظاهر زندگی زناشویی موفق وجود تعامل سازنده میان زن و شوهر و برقرار بودن عشق و ابراز صمیمیت به یکدیگر است (۱)، اما امروزه خانواده به شکلی فزاینده در معرض تهدید قرارگرفته و به‌تدریج با تنزل کارکردهای زیستی، اجتماعی، شناختی و عاطفی، کاهش تدریجی رضایت‌مندی اعضای خانواده و درنهایت طلاق مواجه گردیده است (۲). طلاق به معنی فروپاشی مهم‌ترین نهاد جامعه‌پذیری خانواده و شیوه‌ای نهادی شده و تحت نظارت سازمان‌های اجتماعی درراه پایان دادن به پیوند زناشویی است (۳). به گزارش سازمان ثبت‌احوال کشور، نسبت تعداد ازدواج به تعداد طلاق در سال ۱۳۹۲(از هر هفت ازدواج چهار مورد منجر به طلاق) در سال ۱۳۹۷ (از هر پنج مورد ازواج سه مورد طلاق) رسیده است، لذا در این سال‌ها تعداد ازدواج کم‌تر و تعداد طلاق بیش‌تر شده است (۴). طلاق پدیده‌ای است که از مهم‌ترین عوامل ایجاد تنش و فشار

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]
[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

در خانواده تلقی می‌شود، ازاین‌رو پرداختن به موضوع طلاق با توجه به ابعاد و تبعات گوناگون آن بسیار ضروری به نظر می‌رسد (۵).

طلاق شایع‌ترین تأثیر مخرب تعارضات زناشویی و کاهش نارضایتی زناشویی است (۶) و پدیده‌ای است که با سرعت زیاد در حال افزایش است که آثار و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و روانشناختی بسیاری بر مردان وزنان مطلقه دارد (۷). تعارض زمانی به وجود می‌آید که زوجین حین همکاری و تصمیمات مشترک، درجات مختلفی از استقلال و همبستگی را نشان دهند (۸). تعارض زناشویی شامل عدم توافق زوجین در مورد اکثر موارد مطرح در زندگی زناشویی همانند روابط با اطرافیان، مسائل جنسی، تربیت فرزند، مسائل اقتصادی و ... است (۹). این فرایند به‌مرورزمان از بین رفته و آثار روانشناختی و هیجانی منفی در سلامت روانشناختی و هیجانی زوجین بر جای می‌دهند (۱۰). تعارض مابین زوجین نه تنها نظام خانواده را متزلزل می‌کند بلکه رشد عاطفی، اجتماعی و سازگاری بعدی زوجین را نیز با مشکل مواجه خواهند نمود. از این رو، روابط زناشویی را می‌توان از عمیق‌ترین لذت‌های بشر و همچنین یکی از بزرگ‌ترین سرچشمه‌های رنج در زوجین به شمار آورد (۱۱). تعارض ممکن است اشکال گوناگون داشته باشد و به‌صورت افسردگی یکی یا هر دو زوج، سوء رفتار با همسر و درگیری لفظی و فیزیکی بین هر دو زوج بروز نموده و نهایتاً منجر به طلاق گردد (۱۲).

افزایش تعارضات زناشویی و طلاق و اثرات منفی آن، پژوهشگران را بر آن داشته که به دنبال راهکارهایی باشند تا موجب تحکیم روابط زناشویی و نهاد خانواده شوند (۱۳). از سویی یکی از کاربردهای اصلی علم روان‌شناسی بکار بردن اصول آن دریافتن شیوه‌های نوین زندگی، پیشگیری از مسائل و مشکلات و ارتقای سلامت و سازگاری است (۱۴). در همین راستا یکی از روش های مؤثر بهبود ویژگی‌های روانشناختی زوج‌درمانی است که زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن یکی از انواع آن هست. این شکل از زوج‌درمانی، رویکردی تلفیقی برای غنی‌سازی روابط زناشویی است که از مبانی و اصول اعتقادی نظریه‌های مختلف درمانی یاری جسته و رویکردی آموزشی برای بهبود روابط زوج‌ها نظیر آگاهی از خود و همسر، کاوش احساسات و افکار همسر، گسترش همدلی و صمیمیت، رشد ارتباط مؤثر و مهارت‌های حل مسئله را در فرایند درمان به کار می‌گیرد (۱۵). بر اساس این نظریه احترام متقابل و افتخار عوامل بسیار مهمی هستند و کوتاهی در غنی‌سازی روابط موجب عدم برخورد منطقی با حوادث پراسترس، گرفتار شدن در نزاع‌های طولانی و بی‌فایده، احساس انزوا و تنهایی و اختلافات زناشویی می‌شود (۱۶). این نظریه بر اصلاح و تقویت نقشه راه، تقویت حس دل‌بستگی و تمجید، کاهش تعارض‌ها و عواطف منفی، ارائه گام‌های مشخص و معین برای حل مشکلات و تعارضات، افزایش واکنش‌های هیجانی مناسب و یکی کردن امور مالی برای بهبود رابطه زناشویی تأکید می‌کند (۱۷). در پژوهش‌ها اثربخشی زوج‌درمانی سیستمی گاتمن بر صمیمیت زناشویی زوج‌های دارای تعارض زناشویی (۱۸)، بر تعادل عاطفه زوج‌های متعارض (۱۹)، بر هماهنگی زناشویی زوج‌های متعارض (۲۰)، بر سازگاری زناشویی زوجین متقاضی طلاق (۱)، بر میل به طلاق و دل‌زدگی زناشویی زنان متأهل متمایل به طلاق (۲۱)، تأییدشده است. از این رو مرور پیشینه پژوهش نشان می دهد که در زمینه اثربخشی زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در تعارض‌های زناشویی جامعه متقاضی طلاق مطالعه ای به صورت مستقیم انجام نشده است و خلاء پژوهشی در این زمینه وجود دارد.

شیوع روزافزون تعارضات زناشویی در عصر حاضر و درنتیجه افزایش طلاق و تأثیرات مخرب آن بر سلامت زوجین، فرزندان و بروز مشکلات اجتماعی، موجب شده است که درمانگران و روانشناسان نظریه‌ها و طرح هایی را جهت کمک به زوجین متعارض ارائه دهند. از سویی دیگر تقاضای همسران برای پربارسازی روابط زناشویی نشان‌دهنده‌ی اهمیت و ضرورت انجام پژوهش در این زمینه جهت برنامه‌ریزی برای کاهش آسیب‌های طلاق است (۲۲). بعلاوه به نظر می‌رسد سازوکارهای حاکم بر روش زوج‌درمانی گاتمن بتواند بر بهبود تعارضات زناشویی و درنتیجه کاهش میل به طلاق تأثیر بگذارد و در تدوین چارچوب‌های درمانی و پیشگیری از میل به طلاق مؤثر باشد؛ بنابراین وجود خلأ پژوهشی در زمینه اثربخشی زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق موجب شد تا مطالعه حاضر باهدف تعیین اثربخشی زوج‌درمانی شناختی- سیستمی

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

گاتمن در تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق انجام شود.

روش کار

روش پژوهش نیمه آزمایشی از نوع پیش‌آزمون – پس‌آزمون با گروه کنترل همراه با دوره پیگیری دو ماه بود. جامعه آماری پژوهش، شامل تمامی زوجین متقاضی طلاق شهر مشهد بودند که به دلیل اختلافات زناشویی در پاییز ۱۴۰۰ توسط دادگاه خانواده به مرکز مشاوره روان پویش ارجاع داده‌شده بودند. از جامعه هدف ۳۰ نفر واجد شرایط که داوطلب مشارکت در پژوهش بودند (تعداد نمونه پژوهش بر اساس نرم‌افزار G پاور و اندازه اثر ۰/۲۵، آلفای ۰/۰۵ و توان ۰/۸۰ برای هر گروه ۱۵ نفر به دست آمد)، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به‌طور تصادفی ساده با استفاده از پرتاب سکه به دو گروه آزمون (۱۵ نفر) و گواه (۱۵ نفر) تقسیم شدند. معیارهای ورود شامل دارا بودن سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، داشتن حداقل یک سال زندگی مشترک، داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن، عدم ابتلا به اختلالات روانشناختی و نداشتن سابقه بیماری روانی بر اساس پرونده روانشناسی بود. همچنین معیارهای خروج از پژوهش نیز عبارت بودند از تمایل نداشتن به ادامه جلسات درمان، غیبت بیش از دو جلسه در فرآیند درمان و مخدوش بودن ابزار پژوهش بود. لازم به ذکر است که در گروه آزمایش یک نفر از فرآیند مداخله انصراف داد و در گروه گواه نیز یک نفر به علت ناقص بودن پاسخ ها کنار گذاشته شد و بنابراین در هر گروه ۱۴ نفر وارد تحلیل نهایی شد.

ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه زیر بود.

پرسش نامه دموگرافیک: در این پرسش نامه اطلاعات دموگرافیک شامل سن، مدت ازواج و سطح تحصیلات مورد سنجش قرار گرفت.

پرسشنامه تعارضات زناشویی: این پرسشنامه ۴۲ سؤالی توسط ثنایی ذاکر (۱۳۸۷) ساخته‌شده که هفت بعد از تعارضات زناشویی شامل کاهش همکاری، کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنش‌های هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزند یا فرزندان، افزایش رابطه فردی با خویشاوند خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر را بر روی طیف لیکرت از هرگز (۱) تا همیشه (۵) می‌سنجد و سؤالات ۳، ۱۱، ۱۴، ۲۶، ۳۰، ۳۳، ۴۵، ۴۷، ۵۴ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. حداکثر نمره کل پرسشنامه ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ است. در این ابزار نمره‌ی بیشتر به معنی تعارض بیشتر و نمره کمتر به معنی رابطه بهتر است. در مطالعه براتی، روایی محتوایی تأیید و پایایی خرده مقیاس‌ها در دامنه ۰/۶۱ تا ۰/۸۹ و پایایی کل پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۶ گزارش‌شده است (۲۳). در مطالعه حاضر پایایی کل به روش آلفای کرونباخ برابر۰/۸۶ به دست آمد.

پس از تخصیص گروه‌ها و قرار گرفتن افراد نمونه در گروه آزمایش و کنترل، پس از توضیحات مقدماتی درباره پرسشنامه‌ها و هدف از اجرای آزمون، نحوه پاسخگویی آزمودنی‌ها به آزمون‌ها شرح داده شد و پیش‌آزمون در جلسه اول در محل سالن کنفرانس مرکز مشاوره روان پویش بر روی افراد اجرا گردید. گروه آزمایش در هشت جلسه حضوری ۹۰ دقیقه‌ای در مدت هشت هفته تحت مداخله قرار گرفت و گروه گواه هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. مداخله توسط محقق که متخصص خانواده درمانی هست، زیر نظر اساتید انجام شد. پس از خاتمه جلسات درمانی، پس‌آزمون در جلسه آخر درمان برای هر دو گروه اجرا شد. دوره پیگیری دو ماه بعد از پایان جلسات آموزشی و پس‌آزمون توسط محقق در یک جلسه برگزار شد. یک ماه پس از پایان دوره پیگیری، به‌منظور رعایت اصول اخلاقی، دو جلسه‌ی درمانی هم برای گروه گواه در مدت دو هفته انجام شد. شرح مختصر جلسات زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن (۲۴) که در مطالعات قبلی در ایران اعتبارسنجی و استفاده شده بود (۱)، مطابق جدول۱. بود.

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

جدول ۱. خلاصه جلسات زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن

جلسه	هدف	شرح مختصر جلسه
۱	آشنایی و بیان اهداف	معرفی اعضا، بیان قوانین جلسات، تشریح اهداف زوج‌درمانی به روش گاتمن و معرفی اجمالی ایجاد خانه استوار زندگی مشترک
۲	تشریح خانه استوار زندگی مشترک	شناخت حیطه‌های شخصیتی، عاطفی، شناختی، فلسفی، علائق و آرزوهای خود و همسر، شناخت دنیای عاطفی و هیجانی همسر و درک نگرانی‌ها و دغدغه‌های وی
۳	بررسی تعارضات زناشویی	بحث درباره تعارضات زناشویی و شیوه حل آن‌ها، گفتگو درباره رفتارهای مخرب زوجین مثل رفتارهای خشن، آموزش شیوه‌های مؤثر افزایش محبت و تعاملات مثبت، احیا و افزایش احساسات مثبت و قدرشناسی
۴	معرفی چهار عامل فروپاشی روابط زناشویی	گفتگو درباره رفتارهای مخرب رابطه زناشویی (چهار عامل فروپاشی رابطه شامل انتقاد، تحقیر و تمسخر، حالت تدافعی و طفره رفتن از گفت‌وگوی معقولانه) و بررسی پیامدهای آن‌ها در روابط زناشویی
۵	افزایش تعاملات مثبت با همسر	بحث در خصوص اهمیت پذیرش نفوذ همسر از سوی شوهر و تأثیر آن در روابط زناشویی و آموزش افزایش تعاملات مثبت با همسر
۶	زبان بدن و فیزیولوژی بدن در روابط زناشویی	گفتگو درباره رفتارهای مخرب زناشویی مربوط به زبان بدن و تأثیر آن بر روابط زناشویی، بحث درباره فیزیولوژی بدن در حین مشاجرات، راهبردهای مقابله‌ای برای مواجه‌شدن با مسائل و شیوه‌های آرام‌سازی
۷	تلاش برای ترمیم روابط زناشویی	بحث درباره یکی از رفتارهای مخرب زناشویی یعنی شکست در تلاش برای ترمیم روابط و تأثیر آن بر زندگی، راه‌های مقابله با مشکلات غیرقابل‌حل، توجه به رؤیاها و رؤیاهای زناشویی، شناخت رؤیاهای همسر، آرامش دهی به همسر و آموزش نحوه توافق بر روی یک مورد خاص
۸	توانمندسازی خلق مفهومی مشترک در زندگی زناشویی	گفتگو درباره توانمندسازی خلق مفهومی مشترک در زندگی زناشویی، ارائه راه‌حل‌ها برای گفتگو با همسر جهت رسیدن به ارزش‌های مشترک زناشویی مانند آداب، نقش‌ها، اهداف و آیین‌های خانوادگی

مطالعه حاضر دارای کد اخلاق IR.IAU.ABHAR.REC.1400.010 از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه آزاد ابهر هست. ملاحظات اخلاقی شامل ارائه اطلاعاتی کتبی درباره پژوهش به شرکت‌کنندگان، دادن اطمینان خاطر به افراد درباره رعایت محرمانه بودن اطلاعات به‌دست‌آمده و استفاده از آن فقط در امور پژوهشی، ثبت شدن پرسشنامه ها به صورت کدگذاری و عدم ثبت نام و نام خانوادگی ایشان در سربرگ پرسشنامه ها به منظور رعایت حریم خصوصی، داوطلبانه بودن مشارکت در مطالعه و دریافت رضایت کتبی از شرکت‌کنندگان بود. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ و آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر بین گروهی در سطح معناداری α=۰/۰۵ انجام شد.

یافته‌ها

در جدول ۲. یافته های جمعیت شناختی افراد گروه های مورد مطالعه گزارش شده است.

جدول ۲. یافته های جمعیت شناختی به تفکیک دو گروه آزمایش و گواه

متغیر		فراوانی گروه آزمایش	درصد	فراوانی گروه گواه	درصد
سن	۳۵-۲۵ سال	۱۰	۷۱/۴	۸	۵۷/۱
	۴۵-۳۶ سال	۴	۲۸/۶	۶	۴۲/۹
مدت ازدواج	کمتر از ۱۰ سال	۱۰	۷۱/۴	۱۰	۷۱/۴
	بیشتر از ۱۰ سال	۴	۲۸/۶	۴	۲۸/۶
تحصیلات	دیپلم و فوق دیپلم	۶	۴۲/۹	۶	۴۲/۹
	لیسانس	۶	۴۲/۹	۵	۳۵/۷
	فوق لیسانس و بالاتر	۲	۱۴/۲	۳	۲۱/۴

نتایج جدول ۲. نشان می دهد که در گروه آزمایش ۱۰ نفر ۲۵ تا ۳۵ سال (۷۱/۴ درصد) و ۴ نفر ۳۶ تا ۴۵ سال (۲۸/۶ درصد) هستند، اما در گروه گواه ۸ نفر ۲۵ تا ۳۵ سال (۵۷/۱ درصد) و ۶ نفر ۳۶ تا ۴۵ سال (۴۲/۹ درصد) بودند. در جدول ۳. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

جدول ۳. شاخص‌های توصیفی مؤلفه های تعارض های زناشویی در گروه‌های پژوهش

گروه	متغیر	پیش‌آزمون		پس‌آزمون		پیگیری	
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
گواه	کاهش همکاری	۲۲.۱۲	۱۰.۱۴	۲۲.۲۱	۲.۲۳	۱۸.۳۶	۴.۴۵
	کاهش رابطه جنسی	۲۲.۰۷	۲.۹۷	۲۲.۴۳	۲.۴۴	۲۲.۲۱	۱.۸۵
	افزایش واکنش های هیجانی	۳۳.۵۰	۲.۸۵	۳۳.۰۷	۳.۳۹	۳۳.۹۳	۲.۳۰
	جلب حمایت فرزندان	۱۹.۸۶	۲.۹۳	۲۰.۱۴	۳.۰۹	۱۷.۹۳	۳.۷۷
	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	۲۴.۰۷	۲.۹۵	۲۴.۰۷	۲.۹۵	۲۶.۳۶	۲.۰۲
	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر	۲۶.۵۷	۲.۳۱	۲۷.۱۴	۲.۳۵	۲۵.۳۶	۳.۳۲
	جدا کردن امور مالی از یکدیگر	۲۵.۰۷	۲.۷۹	۱۵.۸۶	۱.۸۸	۱۵.۷۱	۲.۲۰
زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن	کاهش همکاری	۲۱.۰۰	۲.۵۱	۱۰.۰۷	۱.۴۴	۱۰.۷۱	۱.۴۴
	کاهش رابطه جنسی	۲۲.۴۳	۲.۷۷	۱۱.۲۹	۰.۹۹	۱۱.۳۶	۱.۲۸
	افزایش واکنش های هیجانی	۳۴.۸۶	۲.۵۱	۱۵.۹۳	۲.۳۴	۱۶.۲۱	۲.۳۹
	جلب حمایت فرزندان	۱۸.۰۰	۳.۰۴	۱۲.۱۴	۱.۸۸	۱۲.۸۶	۲.۲۵
	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	۲۳.۲۹	۳.۴۳	۱۲.۶۴	۱.۷۴	۱۳.۰۷	۱.۹۴
	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر	۲۵.۰۷	۳.۰۳	۲۴.۵۰	۳.۲۸	۲۵.۶۴	۳.۰۸
	جدا کردن امور مالی از یکدیگر	۳۶.۶۴	۳.۳۹	۳۴.۸۶	۲.۴۱	۳۴.۹۳	۳.۶۷

بر اساس نتایج جدول ۳. نمرات میانگین نمرات مؤلفه های تعارض های زناشویی در گروه زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن نسبت به گروه گواه در مراحل پس‌آزمون و پیگیری نسبت به مرحله پیش‌آزمون کاهش‌یافته است. قبل از اجرای آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر بین گروهی، پیش‌فرض نرمال بودن داده‌ها با آزمون شاپیرو ویلک انجام شد. این پیش‌فرض حاکی از آن است که تفاوت مشاهده‌شده بین توزیع نمرات گروه نمونه و توزیع نرمال در جامعه برابر با صفر است. نتایج این آزمون نشان داد که تمام متغیرها در پیش‌آزمون- پس‌آزمون و پیگیری از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. همچنین به‌منظور بررسی پیش‌فرض یکنواختی کوواریانس‌ها یا برابری کوواریانس‌ها با کوواریانس کل از آزمون کرویت ماچلی استفاده شد. اگر معنی‌داری در آزمون کرویت ماچلی بالاتر از ۰/۰۵ باشد به‌طورمعمول از آزمون فرض کرویت و در صورت عدم‌تأیید از آزمون محافظه‌کارانه گرینهاوس-گیسر برای تحلیل واریانس اندازه‌های تکراری استفاده می‌شود. در این پژوهش نتایج آزمون ماچلی متغیرهای پژوهش برقرار نبود ($p>0/05$)؛ بنابراین نتایج آزمون تحلیل واریانس اندازه‌های تکراری برای مقایسه دو گروه مؤلفه های تعارض های زناشویی در سه مرحله پیش‌آزمون- پس‌آزمون و پیگیری براساس اصلاح گرینهاوس-گیسر در جدول ۴. گزارش شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون تحلیل واریانس اندازه‌های تکراری با اصلاح گرین هاوس گیزر جهت بررسی تفاوت گروه‌ها در مؤلفه های تعارض های زناشویی در سه مرحله پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری

متغیر	منبع تغییر	مجموع مجذورات	df	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	میزان تأثیر
کاهش همکاری	مراحل	۸۶۰.۶۸	۱.۳۲	۶۵۱.۰۹	۳۵.۲۶	۰.۰۰۱	۰.۴۷
	مراحل * گروه	۳۱۹۹.۲۲	۲.۶۴	۱۲۱۰.۰۸	۶۵.۵۲	۰.۰۰۱	۰.۷۷
کاهش رابطه جنسی	مراحل	۲۱۰۹.۰۰	۱.۶۰	۱۳۱۰.۸۴	۳۰۰.۲۴	۰.۰۰۱	۰.۸۸
	مراحل * گروه	۱۱۹۳.۷۱	۳.۲۱	۳۷۰.۹۷	۸۴.۹۷	۰.۰۰۱	۰.۸۱
افزایش واکنش های هیجانی	مراحل	۵۷۰۶.۲۱	۲.۰۰	۲۸۵۳.۱۰	۵۷۰۶.۲۱	۰.۰۰۱	۰.۹۲
	مراحل * گروه	۲۹۸۶.۱۸	۴.۰۰	۷۴۶.۵۴	۱۳۴.۵۰	۰.۰۰۱	۰.۸۷

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

جلب حمایت فرزندان	مراحل	۱۰۸۱.۴۴	۱.۷۲	۶۲۷.۹۷	۱۳۲.۳۹	۰.۰۰۱	۰.۷۷
	مراحل * گروه	۶۵۳.۹۸	۳.۴۴	۱۸۹.۸۸	۴۰.۰۳	۰.۰۰۱	۰.۶۷
افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	مراحل	۲۲۸۴.۰۱	۱.۶۶	۱۳۷۰.۵۲	۲۷۹.۷۸	۰.۰۰۱	۰.۸۷
	مراحل * گروه	۱۶۹۸.۹۰	۳.۳۳	۵۰۹.۷۲	۱۰۴.۰۵	۰.۰۰۱	۰.۸۴
کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر	مراحل	۲۷۶۰.۱۹	۲.۰۰	۱۳۸۰.۱۰	۲۱۱.۷۵	۰.۰۰۱	۰.۸۴
	مراحل * گروه	۱۵۱۴.۷۶	۴.۰۰	۳۷۸.۶۹	۵۸.۱۰	۰.۰۰۱	۰.۷۴
جدا کردن امور مالی از یکدیگر	مراحل	۹۰۶.۳۳	۱.۶۹	۵۳۶.۳۳	۹۶.۶۵	۰.۰۰۱	۰.۷۱
	مراحل * گروه	۴۶۸.۶۲	۳.۳۸	۱۳۸.۶۵	۲۴.۹۹	۰.۰۰۱	۰.۵۶

بر اساس نتایج جدول ۴. تفاوت بین مؤلفه های تعارض های زناشویی ($P<۰/۰۱$) در سه مرحله از پژوهش معنی‌دار است. همچنین میانگین نمرات متغیرهای پژوهش در دو گروه آزمایش و گواه معنی‌دار به‌دست‌آمده است ($P<۰/۰۵$). علاوه بر این تعامل بین مراحل پژوهش و عضویت گروهی نیز در همه مؤلفه های تعارض های زناشویی معنی‌دار است ($P<۰/۰۱$)؛ به‌عبارت‌دیگر تفاوت بین نمرات متغیرهای پژوهش در سه مرحله از پژوهش در دو گروه معنی‌دار است، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در کاهش مؤلفه های تعارض های زناشویی مؤثر بوده است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده در جدول بالا، تفاوت بین مراحل پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری در متغیرهای پژوهش معنی‌دار است؛ بنابراین نتایج مقایسه‌های زوجی میانگین‌های سه مرحله پژوهش با استفاده از آزمون بونفرونی در جدول ۵. گزارش شده است.

جدول ۵. مقایسه زوجی میانگین گروه‌های زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن و گواه در سه مرحله پژوهش مؤلفه های تعارض های زناشویی

گروه	متغیر وابسته	مرحله	اختلاف میانگین	خطای استاندارد	سطح معنی داری
گواه	کاهش همکاری	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	-۰.۰۹	۰.۶۸	۰.۹۸
		پیش‌آزمون-پیگیری	-۳.۲۷	۱.۳۲	۰.۱۵
		پس‌آزمون-پیگیری	-۳.۳۶	۰.۸۱	۰.۱۳
	کاهش رابطه جنسی	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	-۰.۳۶	۰.۶۲	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	-۰.۱۴	۰.۸۷	۱.۰۰
		پس‌آزمون-پیگیری	۰.۲۱	۰.۶۱	۱.۰۰
	افزایش واکنش های هیجانی	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۰.۴۳	۰.۸۴	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	-۰.۴۳	۱.۰۳	۱.۰۰
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۸۶	۰.۷۸	۰.۸۴
	جلب حمایت فرزندان	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	-۰.۲۹	۰.۷۸	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱.۹۳	۰.۸۸	۰.۱۰
		پس‌آزمون-پیگیری	۲.۲۱	۰.۶۱	۰.۰۰
	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۳.۵۵	۰.۶۷	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	-۲.۲۸	۰.۹۲	۰.۰۵
		پس‌آزمون-پیگیری	-۲.۲۸	۰.۶۸	۰.۰۱
	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	-۰.۵۷	۰.۹۴	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱.۲۱	۰.۹۰	۰.۵۶
		پس‌آزمون-پیگیری	۱.۷۹	۱.۰۵	۰.۲۹

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن	جدا کردن امور مالی از یکدیگر	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۰.۵۷	۰.۶۷	۱.۰۰
		پیش‌آزمون-پیگیری	-۰.۵۷	۰.۹۷	۱.۰۰
		پس‌آزمون-پیگیری	-۱.۱۴	۰.۷۸	۰.۴۶
	کاهش همکاری	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۱۰.۹۲	۱.۶۸	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱۰.۲۸	۱.۳۲	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۶۴	۰.۸۱	۱.۰۰
	کاهش رابطه جنسی	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۱۱.۱۴	۰.۶۲	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱۱.۰۷	۰.۸۷	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۰۷	۰.۶۱	۱.۰۰
	افزایش واکنش های هیجانی	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۱۸.۹۲	۰.۸۴	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱۸.۶۴	۱.۰۳	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۲۹	۰.۷۸	۱.۰۰
	جلب حمایت فرزندان	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۵.۸۶	۰.۷۸	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۵.۱۴	۰.۸۸	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۷۱	۰.۶۱	۰.۷۴
	افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۱۰.۶۴	۰.۶۷	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱۰.۲۱	۰.۹۲	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۴۳	۰.۶۸	۱.۰۰
	کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۱۲.۰۰	۰.۹۴	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۱۱.۰۷	۰.۹۰	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۹۳	۱.۰۵	۱.۰۰
	جدا کردن امور مالی از یکدیگر	پیش‌آزمون-پس‌آزمون	۷.۸۶	۰.۶۷	۰.۰۰۱
		پیش‌آزمون-پیگیری	۷.۶۴	۰.۹۷	۰.۰۰۱
		پس‌آزمون-پیگیری	-۰.۲۱	۰.۷۸	۱.۰۰

نتایج جدول ۵. نشان می‌دهد که تفاوت مرحله پیش‌آزمون با دو مرحله پس‌آزمون و پیگیری در گروه زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن معنی‌دار به‌دست‌آمده است ($p<۰/۰۱$) اما در گروه گواه تفاوت بین نمرات مرحله پیش‌آزمون با مراحل پس‌آزمون و پیگیری و همچنین تفاوت بین نمرات مرحله پس‌آزمون با نمرات پیگیری معنی‌دار نیست ($p>۰/۰۵$).

بحث

با توجه به افزایش تعارضات زناشویی و آمار طلاق و پیامدهای منفی آن، مطالعه حاضر باهدف تعیین اثربخشی زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق انجام شد. بر اساس نتایج تفاوت بین مؤلفه‌های تعارض‌های زناشویی در سه مرحله از پژوهش معنی‌دار است. به‌عبارت‌دیگر می‌توان نتیجه گرفت که زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در کاهش مؤلفه‌های تعارض‌های زناشویی مؤثر بوده است؛ و این نتایج در دوره پیگیری هم پایدار بود. در زمینه نتیجه به دست آمده پژوهشی به‌صورت مستقیم در مطالعات پیشین انجام نشده است، اما با نتایج مطالعات مشابه و مرتبط در این زمینه همسو است. به‌عنوان مطالعه حسینی و همکاران (۱۴۰۱)، نشان داد هر دو مداخله زوج درمانگری به شیوه گاتمن و زوج درمانگری مبتنی بر پذیرش و تعهد، موجب افزایش صمیمیت زناشویی در زوجین شد، اما زوج‌درمانی گاتمن در مقایسه با روش اکت درمان مؤثرتری برای افزایش صمیمیت زناشویی در زوجین هست (۱۸)، نتایج آنالیز کوواریانس مطالعه‌ای دیگر نشان داد که هر دو زوج‌درمانی هیجانمدار و سیستمی گاتمن برافزایش هماهنگی زوجین متعارض تأثیر معنی داری دارند (۲۰). همچنین نتایج پژوهش سعادتی شامیر (۱۳۹۷)، حاکی از اهمیت زوج‌درمانی به روش گاتمن برافزایش عملکرد خانواده

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

و سازگاری زناشویی در زوجین متقاضی طلاق بود (۱). در همین راستا نتایج مطالعه‌ای دیگر نشان داد مشاوره زناشویی به روش گاتمن بر کاهش میل به طلاق و دل‌زدگی زناشویی زنان متأهل متمایل به طلاق مؤثر بود (۲۱)، پژوهشی ناهم‌سو با یافته فوق یافت نشد.

در تبیین یافته فوق می‌توان گفت مدل سیستمی گاتمن با متمرکز کردن همسران بر جنبه‌های مثبت یکدیگر مثل قدرشناسی، همدردی، پذیرنده بودن، نشان دادن مهربانی و توجه داشتن کمک می‌کند که آن‌ها نگاه خوش‌بینانه‌تری به همسر خویش داشته باشند و از دیدن جنبه‌های منفی و مخرب که باعث تعارض زوجین می‌شوند، پرهیز کنند (۲۵)، همچنین آموزش زوج‌درمانی سیستمی گاتمن به همسران در حل تعارض و رفع مشکلات زناشویی، پرهیز از روابط منجر به شکست، کاهش ناامیدی، احساس بی‌ارزش بودن و ناکامی، افزایش همدلی و شناخت بهتر از نیازها و تمایلات یکدیگر، افزایش رغبت جهت تمام زندگی زناشویی و درنهایت کاهش تعارضات زناشویی و میل به طلاق کمک می‌کند (۲۶). علاوه بر این زوج‌درمانی سیستمی گاتمن با تأکید بر ایجاد مشارکت از طریق یافتن معنای مشترک، افزایش خود افشایی، توانایی درک متقابل، تشویق همسر به‌منظور ابراز علاقه و بهبود روابط متقابل به همسران کمک می‌کند تا در هنگام حل تعارضات زناشویی توانایی کاهش عاطفه منفی را داشته باشند و زمانی که رفتارهای دارای تعارض کاهش یابد، و رفتارهای مثبت و خوشایند افزایش می‌یابند، روابط زناشویی بهبود می‌یابد (۲۷). همچنین در تبیینی دیگر باید گفت در جلسات آموزشی زوج‌درمانی سیستمی گاتمن با آموزش مهارت‌های ارتباطی و آشنا کردن شرکت‌کنندگان باکار و الگوی ارتباطی مخرب و انتقاد، رفتار توافقی، همکاری نکردن و سکوت و تأثیر مخرب این چهار رفتار بر رابطه زناشویی به همسران کمک می‌شود تا از الگوهای جایگزین و مؤثرتر رفتار استفاده کنند و در مواقع تعارض به مکالمه‌های راه‌حل محور بپردازند، لذا زوجین در جلسات آموزشی یادمی گیرند تا درباره تعهدات و مسئولیت‌های با همسرشان مجدداً مذاکره کنند، به‌گونه‌ای کارآمد با یکدیگر ارتباط برقرار سازد، و در زمینه علل توافق گفت گو کنند، و به طور معناداری عواطف مثبت بیشتر، ارتباط بهتر و رفتارهای حل مسئله مناسب‌تری را از خود نشان دهند. این عواطف مثبت و روش‌های سازنده حل تعارض به‌نوبه خود باعث کاهش تعارضات زناشویی و در نتیجه کاهش طلاق می‌شود.

از مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش حاضر روش نمونه‌گیری در دسترس، انجام مطالعه بر روی زوجین متقاضی طلاق شهر مشهد و محدودیت دیگر داشتن فقط یک گروه مداخله و عدم امکان مقایسه نتایج زوج‌درمانی سیستمی گاتمن با یک روش درمانی دیگر بود، لذا در تعمیم نتایج باید جانب احتیاط رعایت می‌گردد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی نتایج زوج‌درمانی سیستمی گاتمن با سایر روش‌های درمانی از جمله واقعیت درمانی، درمان‌های موج سوم مقایسه گردد. بهره‌گیری مشاوران خانواده و ازدواج از این رویکرد درمانی به‌منظور پیشگیری، غنی‌سازی روابط زوجین و کاهش تعارضات زناشویی زوجین متقاضی طلاق دیگر پیشنهاد پژوهش حاضر هست.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد زوج‌درمانی شناختی- سیستمی گاتمن در کاهش تعارض‌های زناشویی متقاضیان طلاق مؤثر بود؛ بنابراین مشاوران و درمانگران خانواده می‌توانند از یافته‌های پژوهش در راستای مداخلات بالینی و آموزشی استفاده کنند و از این رویکرد درمانی در جهت کاهش تعارضات زناشویی و بهبود روابط زوجین متقاضی طلاق بهره ببرند.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از تمامی کسانی که ما را در اجرای این پژوهش کمک کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

بین نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافعی وجود ندارد.

[Downloaded from ijm.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

Reference

1. Saadati Shamir A, Saniee M, Zare E. Effectiveness of Couple Therapy by Gottman Method on Family Function and Marital Adjustment in Divorce Applicant Couples. Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing. 2019; 5(2):10-7.
2. Behbahani M, Zolfaghari M. The Effectiveness of Solution-Focused Couple Therapy on Cognitive Flexibility of Couples Seeking Divorce. Assessment and Research in Applied Counseling. 2021; 3(1):17-27. https://doi.org/10.52547/jarcp.3.1.17
3. Yadsaye M, Gholitabarladarry G, Yadsaye M, Javanshirafshar M. Examining divorce applicants' perceptions of premarital counseling. Political Sociology of Iran. 2022; 5(12):3293-305.
4. Sotodeh Asl N, Ghorbani R, Darini A, Sori Z. A cross sectional study of divorce causes in divorce applicants in the Iranian population. Koomesh journal. 2022; 24(3):327-37.
5. Panahifar S, Momeni A. The effectiveness of couple therapy based on emotional intelligence components on reducing marital conflicts and increasing adjustment of divorce applicant couples. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2021; 8(4):38-50. https://doi.org/10.32598/shenakht.8.4.38
6. Savabi M, Saffarian tosi MR, Khouei Nejad G. The Effectiveness of Spiritual Therapy Based on Forgiveness and hope for Increasing Marital Satisfaction and Reducing Couple's Conflicts of couples on the Verge of Divorce. journal of policing& social studies of women & family(pssw). 2020; 8(1):5-23.
7. Taghavi Dinani P, Khalatbari J. A qualitative study of the experiences of divorced men and women on the psychological factors affecting divorce. Journal of psychologicalscience. 2020; 19(86):213-28.
8. Azarnik M, Rafiepoor A, Hatami M, Mousavi MS. Evaluation and Comparison of the Effectiveness of Communication and Marital Skills Training on Marital Conflicts and Sexual Performance of Female Students. Health System Research. 2021; 17(3):159-166.
9. Safa kermanshahi Y, Nikooei F, Hayati G. The effectiveness of dialectical behavior therapy on marital adjustment and intimacy of women with marital conflicts. Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ). 2022; 10(12):169-78.
10. Afifi T, Granger D, Ersig A, Tsalikian E, Shahnazi A, Davis S, et al. Testing the theory of resilience and relational load (TRRL) in families with type I diabetes. Health communication. 2019; 34(10):1107-19. https://doi.org/10.1080/10410236.2018.1461585
11. Papp LM. Topics of marital conflict in the everyday lives of empty nest couples and their implications for conflict resolution. Journal of Couple & Relationship Therapy. 2018; 17(1):7-24. https://doi.org/10.1080/15332691.2017.1302377
12. Cribbet MR, Smith TW, Uchino BN, Baucom BR, Nealey-Moore JB. Autonomic influences on heart rate during marital conflict: Associations with high frequency heart rate variability and cardiac pre-election period. Biological Psychology. 2020; 151:107847. https://doi.org/10.1016/j.biopsycho.2020.107847
13. Kim HE, Yeo JH. Impact of sexual attitude and marital intimacy on sexual satisfaction in pregnant couples: An application of the actor-partner interdependence model. Korean Journal of Women Health Nursing. 2017; 23(3):201-9. https://doi.org/10.4069/kjwhn.2017.23.3.201
14. Moammeri Z, Ashoori J, Saeedi H. Effect of Life Skills Training on Self-Efficacy and Family Function in Women Headed Households. Quarterly journal of social work. 2015; 4(3):28-36.
15. Omidi M, Koraei A, Sudani M. Investigating the Evaluation of the Effectiveness of an Integrated Model of Therapy Using Structural and Gottman Method Approaches on Cohesion, Flexibility and Communication of Disadjustment Couples. Islamic Life Journal. 2020; 4(3):106-15.
16. David P. Wedding the Gottman and Johnson approaches into an integrated model of couple therapy. The Family Journal. 2015; 23(4):336-45. https://doi.org/10.1177/1066480715601675
17. Garanzini S, Yee A, Gottman J, Gottman J, Cole C, Preciado M, et al. Results of Gottman method couples therapy with gay and lesbian couples. Journal of marital and family therapy. 2017; 43(4):674-84. https://doi.org/10.1111/jmft.12276
18. Hosseini S, Tajikesmaeili A, Sanaei zaker B, Rasuli M. Comparison of the effectiveness of couple therapy based on

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]

acceptance and commitment (ACT), and gottman's couple therapy on marital intimacy among conflicting couples. The Journal of Psychological Science. 2022; 21(110):287-304. https://doi.org/10.52547/JPS.21.110.287

19. Eslahi N, Mokhtari A, Hoseini S, Amiri H. Study On the Effectiveness of Emotionally Focused Couple Therapy and Gottman's Systemic Couple Therapy on balance of emotion in conflicting couples. Middle Eastern Journal of Disability Studies. 2022; In Press.
20. Eslahi N, Arefi R, Alsadat Hoseini S, Amiri H. Study On the Effectiveness of Emotionally Focused Couple Therapy and Gottman's Systemic Couple Therapy on marital harmony in conflicting couples. The Journal of Psychological Science. 2019; 17(71):849-56.
21. Padash Z, Yousefi Z, Abedi MR, Torkan H. Effect of Gottman's Couple Therapy on Divorce Tendency and Marital Burnout in Married Women. Middle Eastern Journal of Disability Studies. 2020; 10(1):154-161.
22. Safarinia M, Mardani Valandani Z, Alipour A, Aghayousefi A. Effectiveness of Cognitive Self-Compassion Training on Reduction of Marital Conflicts among Divorce Applicant Couples. Journal of Research in Behavioural Sciences. 2019; 16(3):299-310. https://doi.org/10.52547/rbs.16.3.299
23. Sanai B. Family and marriage measurement scales. Tehran: Besat; 2008.
24. Gottman JM. Gottman method couple therapy. Clinical handbook of couple therapy. 2008; 4(8):138-64.
25. Gottman JM. Principia amoris: The new science of love: Routledge; 2014. https://doi.org/10.4324/9780203081785
26. Amato PR, Hohmann-Marriott B. A comparison of high-and low-distress marriages that end in divorce. Journal of Marriage and Family. 2007; 69(3):621-38. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2007.00396.x
27. Halford WK, Hayes S, Christensen A, Lambert M, Baucom DH, Atkins DC. Toward making progress feedback an effective common factor in couple therapy. Behavior Therapy. 2012; 43(1):49-60. https://doi.org/10.1016/j.beth.2011.03.005

[Downloaded from ijrn.ir on 2026-11-02]

[DOI: 10.22034/IJRN.9.3.7]